

Materiál na rokovanie

HSR SR 19.08.2024

bod 1

STANOVISKO

k prerokovaniu sumy mesačnej minimálnej mzdy na rok 2025 (podľa § 7 ods. 3 zákona č. 663/2007 Z. z. o minimálnej mzde: „Ak sa zástupcovia zamestnávateľov a zástupcovia zamestnancov nedohodnú na určení sumy mesačnej minimálnej mzdy do 15. júla, prerokuje ju Hospodárska a sociálna rada Slovenskej republiky do 31. augusta.”)

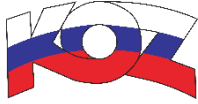
1. Popis návrhu

KOZ SR sa pri stanovovaní minimálnej mzdy opiera o záväzky a zásady vyplývajúce z medzinárodných dokumentov a Ústavy Slovenskej republiky. Slovenská republika, ako aj všetky členské štáty, je v otázke minimálnej mzdy viazaná čl. 4 ods. 1 revidovanej Európskej sociálnej charty. Ide o záväzok „priznať pracovníkom právo na odmenu, ktorá zabezpečí im a ich rodinám dôstojnú životnú úroveň”. Na uvedený záväzok z čl. 4 ods. 1 sa KOZ SR dlhodobo odvolávala pri stanovovaní sumy mesačnej minimálnej mzdy. Otázka minimálnej mzdy je ďalej zmienená v zásade 6 Európskeho piliera sociálnych práv, ktorý môže byť podkladom na vytvorenie pravidiel európskej minimálnej mzdy s cieľom zamedziť pracujúcej chudobe. Obdobný záväzok vyplýva aj z čl. 36 Ústavy Slovenskej republiky.

V súčasnosti je platná, v nadväznosti na plnenie Európskeho piliera sociálnych práv, aj Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2041 z 19. októbra 2022 o primeraných minimálnych mzdách v Európskej únii¹ (ďalej aj „smernica EÚ“), ktorá definuje postup stanovovania primeraných zákonných minimálnych miezd. V nadväznosti na platnú smernicu EÚ sa jej ustanovenia v súčasnosti implementujú do slovenskej legislatívy. V prípade prijatia navrhovaných zmien v zákone č. 663/2007 Z. z. o minimálnej mzde sa podľa § 8, v prípade nedohody sociálnych partnerov, určí minimálna mzda ako 60 % priemernej mesačnej nominálnej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky zverejnenej Štatistickým úradom Slovenskej republiky za kalendárny rok, ktorý dva roky predchádza kalendárnemu roku, na ktorý sa určuje suma mesačnej minimálnej mzdy.

V zmysle zákona o minimálnej mzde majú sociálni partneri možnosť dohodnúť sa na výške minimálnej mzdy na nasledujúci rok. Podľa v súčasnosti platnej úpravy, pokiaľ sa sociálni partneri nedohodnú stanovuje sa minimálna mzda ako 57 % priemernej mesačnej nominálnej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky zverejnenej Štatistickým úradom Slovenskej republiky za kalendárny rok, ktorý dva roky predchádza kalendárnemu roku, na ktorý sa určuje suma mesačnej minimálnej mzdy. Zákonom stanovený nárast v minimálnej mzde pre rok 2025 by tak bol o 8,8 % oproti roku 2024 na 816 € mesačne, 4,690 € hodinovo.

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/sk/TXT/?uri=CELEX%3A32022L2041>

2. Stanovisko KOZ SR

V zmysle § 7 ods. 2 zákona č. 663/2007 Z. z. o minimálnej mzde sa sociálni partneri do 15. júla 2024 nedohodli na výške minimálnej mzdy pre rok 2025.

V zmysle § 7 ods. 3 zákona č. 663/2007 Z. z. o minimálnej mzde, ak sa zástupcovia zamestnávateľov a zástupcovia zamestnancov nedohodnú na určení sumy mesačnej minimálnej mzdy do 15. júla, prerokuje ju Hospodárska a sociálna rada Slovenskej republiky do 31. augusta.

Záujmom KOZ SR je vyjednať čo najvyššiu minimálnu mzdu, keďže tá je základným nástrojom zvyšovania miezd v národnom hospodárstve. Jej výška určuje minimálnu hodnotu práce, ktorú je povinný zamestnávateľ zaplatiť zamestnancovi za odpracovaný čas. Zvyšovanie minimálnej mzdy sa prostredníctvom minimálnych mzdových nárokov prenáša aj do odmeňovania prác s vyšším stupňom náročnosti. Týmto zabezpečuje spravodlivé minimálne nároky na odmeňovanie zamestnancov v porovnateľnom postavení bez ohľadu na vek, pohlavie, zamestnávateľa, pracovnú pozíciu, región a pod.

Dlhodobým cieľom KOZ SR bolo zabezpečiť plnenie odporúčania Európskeho výboru sociálnych práv, podľa ktorého by podiel minimálnej mzdy na priemernej mzde mal dosahovať 60 %. Ďalšia európska iniciatíva – Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2041 z 19. októbra 2022 o primeraných minimálnych mzdách v Európskej únii – zavádza minimálne požiadavky na úrovni Únie s cieľom zabezpečiť také postupy, ktoré by prispievali k primeranosti minimálnych miezd v záujme dosiahnutia dôstojnej životnej úrovne, zníženia chudoby pracujúcich a tiež podpory sociálnej súdržnosti a vzostupnej sociálnej konvergenencie a zníženia rozdielov v odmeňovaní žien a mužov. Smernica určuje členským štátom, za účelom svojho posúdenia primeranosti zákonných minimálnych miezd, použiť orientačné referenčné hodnoty. Takými sú napríklad 60 % hrubého mediánu mzdy a 50 % hrubej priemernej mzdy, a/alebo orientačné referenčné hodnoty používané na vnútroštátnej úrovni.

3. Závery a odporúčania

Keďže ustanovenia zákona č. 663/2007 Z. z. o minimálnej mzde dávajú sociálnym partnerom priestor rokovať o výške minimálnej mzdy aj na zasadnutí Hospodárskej a sociálnej rady SR, KOZ SR zaujme svoje definitívne stanovisko až na plenárnom zasadnutí Hospodárskej a sociálnej rady SR.